

Čistota srdce je pravá sádhana

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 9. října 2005* ←

*Co myslíte, je to sádhana, povídat si celý den bez jakékoli práce?
Co myslíte, je to sádhana, plnit si pravidelně třikrát denně žaludek?
Co myslíte, je sádhanou činnost aktivita během dne a hluboký spánek v noci?
Pro toto vás Bůh stvořil? Tímto režimem trávíte veškerý čas, ale to není sádhana.
Neplýtvajte časem tímto způsobem. Od této chvíle usilujte o vědomé poznání Boha.
Jedině to je sádhana.*

(báseň v telugu)

Vtělení lásky!

Všepronikající vědomí se nazývá božství. Také se říká, že božství je přítomné ve všech živých bytostech. Není však nikdo, kdo by to všudypřítomné božství viděl. O Kosmické Osobě může rozjímat jediné lidská bytost a jen ona ji může pochopit. Ve skutečnosti je sám lidský život projevem boží moci. Někteří lidé však s tímto tvrzením nesouhlasí.

Božství se projevuje v každé živé bytosti. Stejná *átmatattva* je nejen v lidských bytostech, ale i v každé živé bytosti ve vesmíru. Člověk však musí mít čisté a nesobecké srdce, aby tuto pravdu poznal. Aby ji poznal, měl by každý neustále rozjímat o Bohu. Tím se vaše srdce stane čistým a plným míru. V okamžiku, kdy tohoto stádia dosáhnete, projeví se ve vás zajisté zřetelně Bůh. To musí být vaší *sádhanou*.

Bůh se duchovnímu aspirantovi (*sádhakovi*) nezjeví jen pouhou praxí meditace (*dhjány*). Bůh je přítomen jako vnitřní princip stejně v lidské bytosti jako v hmyzu, ptácích a zvířatech. Předpokládejme, že se zeptáte: „Kde je nyní Bůh?“ Spontánní odpověď je, že Bůh je také ve vás. Někteří lidé konají *sádhanu*, jako je *dhjána* (meditace), aby na tuto otázku našli odpověď.

Mudrc Nárada tvrdil, že Boha si lze uvědomit devíti způsoby oddanosti: *šravanam* (naslouchání), *kírtanam* (zpěv), *Višnusmaranam* (rozjímání o Višnuovi), *padasévanam* (služba jeho lotosovým nohám), *vandanam* (vzdávání poct), *arčanam* (bohoslužba), *dásjam* (služba), *snéham* (přátelství) a *átmanivédanam* (sebeodevzdání).

Na tomto světě není nikdo, v jehož srdci by nesídlil Bůh jako vnitřní princip. Je proto zapotřebí meditace, aby byl tento všeprostopující a všudypřítomný Bůh spatřen? Jsou mnozí, kteří dnes vyučují různé techniky meditace. Meditace však má dosáhnout čistoty duchovního srdce, neboť bez čistoty srdce, sídla vědomí, nelze poznat Boha. Člověk proto musí usilovat o dosažení čistoty duchovního srdce.

Jaký druh *sádhany* vykonával Kansa ve *dváparajuze*? Ve skutečnosti neustále urážel Pána Kršnu. Přesto měl Pán Kršna tolik soucitu, že dal Kansovi svůj *daršan*. Když někdo nemá čisté srdce, v poznání Boha mu nemůže pomoci žádná *sádhana*. Různé druhy *sádhany*, jako je půst, meditace a podobně, mohou člověku jen pomoci rozvíjet víru ve všudypřítomného Boha, který ve skutečnosti sídlí ve vás jako vnitřní princip. Lidé si obvykle myslí, že Bůh dá *daršan* takové a takové osobě. Pravda je, že Bůh nedá nikdy *daršan* lidem, kteří nemají čistotu srdce. Přejete-li si tedy mít *daršan* Boha, musíte nabýt čistoty srdce. Účelem všech druhů *sádhany* je dosažení čistoty. Ve chvíli, kdy získáte čisté srdce, se projeví všudypřítomný Bůh přímo před vámi.

Dnes je však na světě bohužel nedostatek učitelů, kteří mohou vést hledajícího pevně po cestě čistoty. Omezují se na některé mechanické techniky meditace výměnou za peníze. Ve skutečnosti člověk nepotřebuje žádný složitý meditační systém. Může se zabývat prostou *sádhanou* – vytrvalým rozjímáním o všudypřítomném Bohu. Dnes učí takové jednoduché metody jen nemnozí. Lidé slyší a čtou o mnoha úchvatných druzích meditace a zkoušejí *sádhanu*, která upoutá jejich zájem či představitost.

Vtělení lásky!

Jestliže chcete zviditelnit Boha, musíte dosáhnout čistoty srdce. Hovoříte o určitém jedinci a říkáte, že je to váš otec. Otec je ale rozpačitý, neboť on je ve skutečnosti stejná *átmatattva* (*átmický* princip), která je ve všech lidských bytostech. Vezmete si nějakou dívku a hovoříte o ní jako o své ženě. Ona je však ve skutečnosti vtělením božského *átmana*. Podobně pečujete láskyplně o dítě a nazýváte je svým synem. Totéž dítě vám ovšem může říci, že ve skutečnosti není vaším synem, ale vtělením božství. Proto jsou ve skutečnosti všechny vztahy na tomto světě jen vztahy *átmickými*.

Vpravdě řečeno je pravá *átmasákšátkára* (sebeuvědomění) splynutí individuálního já (*džívy*) s *brahma* (nejvyšším Já). Kdokoli, koho potkáte, je vpravdě Bůh. Jak by lidské bytosti mohly být bez všudypřítomného božství? Pán Kršna prohlásil, že se vtěluje znovu a znovu, kdykoliv upadá praktikování *dharmy* (správného jednání). Také prohlásil, že je semenem (*bídžam*) ve všech živých bytostech. Ačkoli se stýkal blízce s *gópály* a *gópikami* (pastevci a pasačkami), nikdy ho nepoutal jejich vztah k němu. *Gópiky*, které si tuto pravdu uvědomovaly, o něm neustále rozjímaly za zpěvu božského jména: „Kršna, Kršna!“ Kršnové jméno přivádělo vtělení božského *átmana* přímo před jejich zrak. *Gópiky* byly velmi pokročilými dušemi a měly pevné přesvědčení, že stejná *átmatattva* je v každém člověku, dokonce v každé živé bytosti. Proto dokázaly spatřit Kršnu v každém jedinci a předmětu světa.

Vše, co vidíme v projeveném světě, tedy například tato hala, střecha, budovy kolem a podobně, nejsou skutečnými objekty. Lidé jsou ale často oklamáni, aby si to mysleli, když vidí jejich vnější tvary. Ve všech těch objektech je univerzální *átmatattva*. Jen *gópiky* si uvědomovaly tuto nejvyšší pravdu přirozeně a spontánně. Dokázaly vidět Kršnu ve všech lidech a věcech. Často hovoříme o lidech vzhledem ke světskému vztahu jako o: mém synovi, mém bratrovi, mém otci, mé matce, mé ženě a podobně. Pravdou však je, že stejný Bůh se projevuje skrze všechny tyto jedince. Proto musí člověk považovat každého jedince za vtělení božství. Celý vesmír je prostoupen *brahmatattvou*. Všechna jména a tvary, připisovaná *átmatattvě* jsou naším vlastním výtvořem.

Rámakršna Paramahansa používal k uctívání matky Kálí během dne mnoho metod. Jednoho dne se před ním matka Kálí zjevila a tázala se: „Rámakršno! Ty jsi den ode dne posedlejší. Uctíváš mne v určité podobě. Proč mne omezuješ do té či oné podoby? Ve skutečnosti jsou všechny podoby mé. Ať se setkáš s kýmkoli, považuj ho za vtělení božství.“

Bůh je čistý a bez vlastností. Takové neposkvrněné božství bez vlastností je přítomno v každé lidské bytosti. Všechny lidské bytosti jsou ve skutečnosti odrazem tohoto všudypřítomného božství. Proto máte každou lidskou bytost považovat za vtělení božství a máte ji ctít. Ačkoli je Bůh všudypřítomný, přijímá konkrétní podobu a slouží mnoha způsoby lidským bytostem. Uvědomte si pravdu, že všechna jména a podoby jsou jeho. Kohokoli potkáte, považujte ho za vtělení božství. Když rozvinete takový přístup, spatříte Boha všude a ve všem.

Můžete jet do Mathury nebo Dváraky a vidět, jak lidé dosud uctívají Pána Kršnu se stejně zanícenou oddaností, ačkoli opustil smrtelnou schránku ve *dváparajuze* před více než 5000 lety. Když se Bůh vtělí do lidské podoby, je přirozené ho

považovat za obvyklou lidskou bytost. Není to správné. Často opakují, že jsem Bůh. Také ale připomínám, že Bůh jste i vy. Neměli byste proto dávat prostor nějakým zmatkům a názorovým rozdílům. Vy všichni jste ve skutečnosti vtělením božství. Když rozvinete tak silné přesvědčení, můžete spatřit Boha v každé lidské bytosti. Právě s tím souvisí tvrzení posvátných textů *jad bhávam tad bhavati* (jaký je postoj, takový je i výsledek).

Jelikož si nejsou lidé vědomi pravé podstaty božství, hovoří o ostatních jako o otci, matce, strýci a podobně, neboť mají na mysli jejich fyzickou podobu a vztah s nimi. Jestliže se lidé klamou na základě fyzického vztahu, klamou se i o pravé podstatě božství. Když Pán Kršna jednou odhalil své všudypřítomné božství, prohlásil, že v celém vesmíru není nic jiného než On. Stejnou pravdu obsahuje prohlášení *ékam sat viprá bahudhá vadanti* (pravda je jedna, ale moudrý o ní hovoří pod různými názvy). Například číslo jedna je jedna. Když k němu přidáte tři, dostanete čtyřku. Tak přidáváme a dostáváme různá čísla. První však zůstává stejné, tedy jedna. To je božství. O něm jedno hluboké prohlášení říká: *ékóham bahusjám* (Jediný se stává mnohým).

Lidé často používají dva termíny – *déva* (Bůh) a *džíva* (jedinec). Ve skutečnosti žádný *džíva* vůbec neexistuje! Všichni jsou jen vtělením božství. Povstává tedy otázka, proč lidé umírají. Jelikož si nedokážou uvědomit nesmrtelnou podstatu *átmana*, sídlícího ve fyzickém těle, používají pojem smrt. *Átman* žádnou smrt nezná! Je nesmrtelný. Ti, kdo tuto pravdu poznali, splývají s Bohem. Pro ty, kteří pravdu neznají, zůstává *džíva džívou* a *déva dévou*. Trvá v nich dvojí vědomí.

Co je základním smyslem tvrzení *ékaméva advitíjam brahma* (Bůh je jediný bez druhého)? Prohlašuje se to, protože ve vesmíru není jiného bytí, než je *brahma*. Praví to védy. Upanišady vysvětlují naši pravou přirozenost *mahávákjou* (velkým rčením) *tat tvam asi* (To jsi ty). V jiné *mahávákji* tvrdí: *pradžňánam brahma* (*brahma* je nejvyšší vědomí). Ke komu se má vztahovat toto prohlášení? Opět k absolutnímu Bohu. Všechny védy a upanišady tedy hovoří o nedvojném konceptu *džívy* a *dévy*, jako o jednom jediném. Nikdo však neusiluje, aby tuto pravdu poznal. Nakonec si myslí, že Bůh je od nich oddělený.

Lidé často vypočítávají rozdíly mezi různými božími podobami, jako je Ráma, Kršna a podobně. Jelikož se pokoušejí ztotožnit s určitou podobou, libují si v rozdílech. Tím se oddalují od Boha a zůstávají pouhými *džívou*. Všechny rozdíly existují jen v jednotlivcích. Bůh je jen jeden. Ve skutečnosti se od vás Bůh neliší. On je ve vás, vy jste v pravdě Bůh! Kdyby tomu tak nebylo, proč by védy prohlašovaly *tat tvam asi*? Upevňujte se v přesvědčení, že vy a Bůh jste jedno. Když toto přesvědčení nabudete, sjednotíte se s Bohem.

Ve své modlitebně máte například množství Sái Bábových fotografií. Na všech fotografiích naleznete v různých pozicích stejného Boha. Když si uvědomíte základní jednotu božství, nezbude žádný prostor pro nedorozumění. Dokážete si uvědomit pravdu. Mluvím jediné pravdu. Dokud si nebudete této pravdy vědomi, nedokážete v ni rozvinout víru. Dnes je mnoho lidí, kteří prohlašují, že jsou boholidmi a podle toho neustále učí. Věřte mi, všichni mají mást oddané. Když však dokážete pevně uvěřit tvrzení, že Bůh je jeden, dokážete si pravdu uvědomit. Ten, kdo si dokáže uvědomit pravdu, nebude zmaten a nebude pochybovat.

Nepoužívejte vůči nikomu hrubá slova. Na světě nejsou žádní nepřátelé. Neměli byste nikoho považovat za nepřítele a neměli byste mu spílat. Jeden den může být někdo vaším nepřítelem, ale druhý se můžete spřátelit. Nikoho byste neměli považovat za odděleného. Všichni jsou přátelé.

Vtělení lásky!

Uctíváte Boha a s velkou láskou se k němu modlíte. Milujte Boha a rozvíjejte v něj víru. Jen tak se pročistí vaše pochybnosti a vy dokážete plně porozumět přirozenosti božství. Pochybnost naznačuje dualitu, tedy pocit oddělenosti mezi vámi a Bohem. Ve skutečnosti nejsou dvě bytí – Bůh a vy. Všechno je „Já,“ „Já,“ „Já“. Držte se pravdy *ékaméva advitítam brahma*. Kolik například ukazují hodiny? Dvanáct. Když překročí hodinová ručička dvanáctku, pohybuje se opět k jedničce. Když mine jedničku, směřuje k následující číslici. Hodinová ručička se proto pohybuje ke dvojce, teprve když překročí jedničku. Podobně neexistuje nic, co by mohlo být nazváno druhým. Bůh je jen jeden. Když se však zamotáváte do světských záležitostí, přichází dualita. Ve skutečnosti však ve vztahu k božství žádná dualita není.

Někdy vzbudím děti, spící v mém pokoji, a zeptám se jich: „Kolik je hodin?“ Ony odpoví: „Je dvanáct hodin.“ Znovu se jich ptám: „Je dvanáct ve dne nebo v noci?“ Odpovídají: „Je dvanáct v noci.“ Když se tedy přidá dvanáct denních hodin ke dvanácti nočním, dávají dvacet čtyři. Jelikož je den následován nocí, dostáváte dvacet čtyři. Přesně řečeno dvacet čtyři hodin neexistuje. Dvacet čtyři hodin máte jen proto, že je den následován nocí a tak dále. Proto nečiňte rozdíl mezi dnem a nocí. Železničáři takové rozdělení používají, aby měli snazší provoz. Pro nás den následuje noc a po noci opět začíná den. Den a noc jsou pro nás jedno.

Proto rozvíjejte pevnou víru v princip jednoty všeho, co na světě potkáváte. Bůh je jeden a jen jeden. Jestliže nevěříte pevně tomuto principu, budete možná uctívat jednu boží podobu a nenávidět jinou. Měli byste se neustále držet

principu jednoty boží. Taková je pravda. Když takovou víru rozvíjet nedokážete, nevšímejte si toho a nečiňte to předmětem disputací a bojů. Nikdy nepřisuzujte Bohu dualitu. Bůh je vždy jeden jediný. Když to dokážete pochopit a rozvíjet víru v jednotu boží, bude váš život plynout hladce.

(Svámi pozvedl kytici květin a zeptal se:) Co je to? Je to kytice. Mnoho květin je svázáno dohromady nití a výsledkem je kytice. Ačkoli jsou květiny různých druhů, nit, která je drží pohromadě, je jen jedna. Stejný princip vysvětlují vědy jako *ékaméva advitíjam brahma* (Bůh je jeden bez druhého). Uvedený příklad představuje jednotu v rozmanitosti.

Když hovoříte o jedné osobě, říkáte, že to je člověk. Když mluvíte o mnoha osobách pohromadě, nazýváte je skupinou. Ačkoli je velký rozdíl v použitých termínech, hovoříme-li o jedné osobě a o skupině osob, je zde základní jednotka. Tou jednotou je božství, na které by se nemělo nikdy zapomínat. V dnešní době mají lidé naneštěstí sklon vidět v projeveném světě zdánlivou rozmanitost a nevšímají si základního principu jednoty. Jako příklad si vezměme Pánduovce. Kdo to byl? Pět Pánduovců byli synové Kuntí. Jedna matka, ale pět synů. V běžném světském smyslu jich bylo pět.

Tomuto principu jednoty božství nemusíte porozumět, ale během času, když princip pochopíte vyspělou myslí, poznáte, že pravda je jedna, nikoli dvě. Toto je kapesník! (Ukázal publiku kapesník.) Je to množství utkaných nití. Jelikož jsou nitě utkány do osnovy a útku, nabudou podoby kapesníku. Látka je jedna, ale nití je mnoho. Člověk musí poznat onen princip jednoty v rozmanitosti. V této hale je mnoho studentů. Vypadá to, že každý z nich je jiný. Všichni jsou ale studenty Šrí Satja Sái školy. Takto by měl člověk usilovat o rozvíjení jednoty.

Milí studenti!

Jsem nesmírně šťastný, že vás tu všechny vidím. Od samého rána až do doby, kdy jdu spát, se zabývám mnoha úkoly a účastním se četných programů. Cítím se velmi šťastný a čilý. Není nikdo, kdo by se těšil takové blaženosti jako já. Jsem vždy šťastný a veselý. Nevšímám si ani chvály ani výsměchu z jakékoli strany. Jsou to jen vnější slovní projevy něčích pocitů. Nestarám se o ně. Nezabývám se žádnými rozdílnými postoji. „Všichni jsou jedno, chovejte se stejně ke každému člověku.“

(Bhagaván uzavřel svoji promluvu bhadžanem „Góvinda Kršna džaj“.)

U příležitosti svátku Dasará, v Prašánti Nilajam dne 9. října 2005